

PRZEDPŁATA

miesięcznie:

w Radomiu 2 korony
za odn. do domu 25 h.
z przes. poczt. 2.50 h.
Egzem. pojed. 10 hal.

OGŁOSZENIA

za wiersz petitowy
lub jego miejsce:
I-sza strona 1 kor.
Nekrologi 40 hal.
Reklamy 60 hal.
IV-ta strona 20 h.

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

Komunikatu austriackiego wczoraj nie otrzymaliśmy.

Komunikaty niemieckie.

Berlin. Urzędowo 6 b. m. Na froncie rosyjskim Na froncie Hindenburga oczyszczono z nieprzyjaciela ławicę piaskową na południe od Zarzecza nad Stochodem. Kontrataki odparto, wzięto do niewoli 4 oficerów i 3.000 żołnierzy, zdobyto 5 karabinów maszynowych. Pod Założcami i na północo-zachód stamtąd Rosjanie zajęli zachodni brzeg Seretu. Na froncie arcyks. Karola i u armji Bothmera odbyły się walki na przedpolach bez większego znaczenia. Sukcesy wojsk niemieckich w Karpatach rozszerzono.

Na froncie francuskim: Walki pod Pozieres trwają. Wieczór rozbiły się nieprzyjacielskie ataki częściowe w lasku Foureaux i Hart, na północ od Sommy. W okolicy Mozy silna akcja artyleryjska o dawny fort Thiaumont, odbywają się zażarte walki piechoty. Liczba jeńców w odcinku Fleury podniosła się na 16 oficerów i 576 żołnierzy. W lasku Chapitre poczyniliśmy dalsze postępy, wzięliśmy tam 3 oficerów i 227 żołnierzy. Zestrzelono 2 samoloty nieprzyjacielskie.

Berlin. Urzędowo 7 b. m. Na froncie rosyjskim: Na froncie Hindenburga: Oddziały nieprzyjacielskie atakujące oczyszczoną wczoraj wydmy piaszczystą na południe od Zarzecza (nad Stochodem), zostały odparte. Na północo-zachód i na zachód od Załoziec ataki rosyjskie były bezowocne. Na południe stamtąd toczą się walki na prawym brzegu Seretu. Nasze eskadry samolotów rzuciły wiele bomb na obozy wojskowe na linii kolejowej Kowel—Sarny i na północ stamtąd.

Na froncie arcyks. Karola: W Karpatach wojska nasze zajęły góry Plaik i Dereskowata (nad Czeremoszem).

Na froncie francuskim: Pod Pozieres wydarliśmy Anglikom zajęte przez nich chwiloowo części rowów. Od wczoraj są znowu w toku nowe walki między Thievpol a Bazentin Le Petit. Na północ od dworu Monacu odparliśmy wieczór słabszy atak francuski a dziś rano bardzo silny. Walki na grzbiecie Thiaumont były dla nieprzyjaciela bezowocne i zostały powstrzymane. — Kilka ataków lotniczych na miejscowości poza frontem nie miało szczególnego skutku. Ponowne bombardowanie Mecu wyrządziło pewną szkodę.

W rocznicę stracenia Traugutta

Warszawa. (BK.) W niedzielę w 52 rocznicę stracenia kierownika polskiego rządu narodowego z r. 1863, Romualda Traugutta i czterech innych członków ówczesnego Wydziału narodowego straconych na stokach cytadeli poświęcono krzyż pamiątkowy. W uroczystości narodowej wzięły udział liczne stowarzyszenia ze standardami i olbrzymie tłumy ludzi.

Gospodarka Rosjan na Bukowinie

Wiedeń. (BK.) Z wojennej kwatery prasowej donoszą: Na Bukowinie w okolicy Stulpikanów, patrole rosyjskie płądrują w dzień i w nocy. W gm. Ostra zrabowali Rosjanie 78 owiec i 4000 krów oraz około 2000 owiec, które ukryto w lesie. Du. 16 ub. m. spłądrowali Rosjanie rzym. kat. proboszcza w Bernach i zagrozili mu rozstrzelaniem. Rabunki rosyjskie dotykają głównie ludność rumuńską.

Po straceniu Casementa

Londyn (BK.) Po straceniu Casementa wydał rząd komunikat, w którym powiedziano, że rząd po procesie zdobył dowody, iż Casement był w porozumieniu z rządem niemieckim, według którego wyraźnie postanowiono, iż brygada irlandzka, która miała

być utworzona z jeńców, miała być użyta w Egipcie.

Rotterdam. Według doniesień z Londynu, w dniu stracenia Casementa przyszło w Dublinie do walk ulicznych. We wszystkich kościołach odbyły się msze św. za niego, po których tłumy urządziły demonstracje w mieście.

Wice-król Irlandji.

Londyn. (B. K.) Urzędowo: Wimborno zamianowany został ponownie wice-królem Irlandji.

Jeńcy z Kut-el-Amara w Turcji

Konstantynopol. (B. K.) Sultao zezwolił na pozostawienie broni muzumańskim indyjskim oficerom, wziętym do niewoli w Kut-el-Amara, ponieważ przemocą zmuszeni byli do walki z Kalifatem. Wczoraj oficerzy ci brali udział w uroczystości bairamu i zostali przedstawieni sultanowi, a następnie wzięli udział w ceremonji całowania ręki. Wielkoduszność sultana wywarła głębokie wrażenie na oficerach, którzy ze łzami w oczach dziękowali mu za łaskę.

Wbrew twierdzeniu Anglików, jakoby w Kut-el-Amara stracili 8970 żołnierzy, w tem 600 oficerów, stwierdza Aj. Milli, że liczba wziętych tam jeńców wynosi 12.597 żołnierzy w tem 615 oficerów.

Wywiad z posłem Łempickim.

W czasie pobytu posła Łempickiego w Szwajcarii zwrócił się do niego korespondent Szwajcarskiej Aj. tel. w Zurychu w sprawie jego poglądów na obecne i przyszłe żądania Polaków. Poseł Łempicki przedstawił następujące tezy:

1) Leży w interesie trwałego pokoju Europy, aby wielka zasada praw narodowych uznana została za podstawę stosunków międzynarodowych, Obecnie jednak położenie narodu polskiego, który tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym zajmuje pierwsze miejsce pośród uciśnionych narodów, jest jaskrawym zaprzeczeniem tej zasady. O urzeczywistnieniu jej nie może być stędy mowy, dopóki nie zostaną przywrócone narodowi polskiemu jego narodowe i polityczne prawa. Z drugiej strony sprawa polska stanowi najwybitniejszy fragment problemu organizacji Europy wschodniej, tzn. tych wszystkich narodów, które określa się jako świat słowiański.

Rosja—państwo, którego instynkty zaborcze są nienasycone, dąży do tego, aby sama mogła ujarzmić ten cały świat, stać się jego absolutnym panem i aby pod swemi rządami przekształcić go na straszną potęgę nieprzyjaciela Zachodu. To jest źródłem nieustannego niebezpieczeństwa, zagrażającego cywilizacji; tylko przez odbudowę państwa polskiego możnaby mu zapobiedz, przez państwo rosyjskie, które skutkiem zamknięcia go w jego naturalnych granicach, przestałoby być niebezpiecznym dla Słowian i Europy. Odbudowa Polski jest rozwiązaniem problemu organizacji Europy wschodniej, rozwiązaniem, które przyniesie bezpieczeństwo narodom słowiańskim i Europie: Polacy, Białorusini, Rusini, Litwini otrzymają możność normalnego rozwoju.

2) Należałoby już raz przestać uważać Polskę za zdobycz do podziału. Musi się przyznać narodowi polskiemu uczciwie prawo samorządzenia się i utworzenia własnego państwa. Wszelkie mniej lub więcej komplikowane projekty podziału, aneksji, kondominium, autonomji częściowej, etc. przyznają się jedynie do powikłania sprawy, a gdyby zostały urzeczywistnione, wówczas staną się niewysychającymi źródłami nowych niepokojów i nowych konfliktów międzynarodowych.

3) Sprawa polska dotyka więcej lub mniej interesów wszystkich państw Europy i wytwarza dziś prawdziwy chaos zazdrości i rywalizacji pośród mocarstw. Lecz chaos ten zniknie, skoro tylko przyjmie się rzeczywiście niepodległość Polski za podstawę układów nad przy-

szłym porządkiem. Tego rodzaju rozwiązanie sprawy polskiej bynajmniej nie szkodzi ogólnemu interesowi Europy i tylko autokratyczna Rosja mogłaby mu się sprzeciwiać. Co się tyczy charakteru i sytuacji międzynarodowej przysłego państwa polskiego, to należy przyznać że Polska ciałem i duszą należeć będzie do Europy, jak i w przeszłości stanowiła część Europy, stanowiąc równocześnie przednią straż cywilizacji romańskiej. Przeszłość Polski oznacza ustawiczną walkę przeciw zaborowi moskiewskiemu i przeciw wojowniczej Rosji; w teraźniejszości panowanie rosyjskie w ciągu przeszło wieku przyniosło Polsce jedynie wynarodawianie i demoralizację; w przyszłości łączność z Rosją byłaby groźbą dla egzystencji polskiej. Bramy Rosji są dla nas bramami piekła z nieszczęsnym napisem; „Lasciate ogni speranza“!

4) Niepodległość narodowa i polityczna stanowi cel, do którego zdążają wszystkie wysiłki narodu polskiego. Zrezygnować z tego celu, znaczyłoby chcieć popełnić samobójstwo. A naród polski, świadomy słuszności swej sprawy i swej siły, nigdy go nie popełni. Niepodległe państwo polskie jest żywotną potrzebą narodu a równocześnie koniecznością dla równowagi europejskiej. Do tego zdąża bieg wypadków historycznych. Wojna dzisiejsza nie jest tylko wojną dwóch potężnych koalicji; jest ona raczej krwawym i wspólnym wysiłkiem wszystkich narodów, aby na nowej podstawie oprzeć stosunki między narodami i państwami. Powstanie stąd nowa Europa a wolna, niepodległa Polska zajmie znowu miejsce, jakie jej się należy.

Pamiętajcie

o szkole polskiej.

Koncert w szpitalu legionowym.

W tutejszym szpitalu dla legionistów w sali resursy rzemieślniczej odbył się w niedzielę po południu koncert dla legionistów, urządzony staraniem zarządu szpitala, którym kieruje dr. Bellert, i Ligi Kobiet. Oryginalny to był koncert, pierwszy tego rodzaju w Radomiu. Sala, gdzie dawniejszymi czasy tylokrotnie pary balowe upajały się melancholijnym walcem, lub wystrojona publiczność bawiła się produkcjami scenicznymi, jakżeż inny tym razem przedstawiała widok, jakżeż inna zaległa ją publiczność. Tak, zaległa. Bo miast krzesłami zastawiona łózkami szpitalnymi, a na nich leżą lub siedzą, w miarę stanu zdrowia, ranni i chorzy legionści, bohaterowie ostatnich walk, miast odurzających perfum, zalatuje woń chloroformu i charakterystyczna atmosfera szpitalna.

W szarem życiu szpitalnym uroczyły to był dzień. Ci, dla których przez długie miesiące muzyką był huk armat i grzechot karabinów, a śpiewem zgiełk bitewny, ostatni krzyk rażącego wrażeń, kulą towarzysza i gromkie okrzyki „hurra“ przed atakiem, mieli przez parę godzin żyć życiem „cywil-

Kasy gminne

Pomimo rozporządzenia Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego, a następnie Komend obwodowych, olbrzymi % kas gminnych, jeszcze nie wznowiło swoich czynności kasowych.

Pomijając to, że kasy z tego powodu mogą narazić się na poważne straty, gdyż będzie rzeczą zupełnie słuszną, gdy dłużnicy kas gminnych, nie zechcą płacić % za okres nieczynności kas, natomiast wkładcy będą mieli prawo żądania % od swoich wkładów, społeczeństwo winno żądać, aby kasy gminne wznowiły swoje czynności. Zastój pieniężny świadczy o obniżeniu się kultury ekonomicznej i jest dla kraju tem, czem dla człowieka pozbawienie go swobody oddychania.

Dziś wielu wkładców, którzy ulokowali swoje oszczędności w kasach gminnych, chcą nieraz wycofać część kapitału na różne potrzeby bieżące; takich zarządy kas straszą, że nie będą wypłacać „koronami“; to jest „straszak“, którego boi się wielu wkładców.

W imię sprawiedliwości należy żądać od dłużników, aby regulowali swoje należności taką walutą, w jakiej je zaciągali, to samo wkładcóm o ile składowali pieniądze w rublach, należy wypłacać rublami. Nadmienić tu muszę, że w ziemi Radomskiej czynnych jest w tej chwili blisko 50 stowarzyszeń pieniężnych, które pomimo wszystko radzą sobie nieźle.

Prawdą jest, że w niektórych gminach dawni pisarze wyjechali do Rosji, obecnie pisarzem jest najczęściej młody człowiek, który prowadzi książki kas gminnych, podług wzoru starej rosyjskiej buchalterji nie umie, ale to nie jest ważny szkopuł. W sąsiedniej gminie znajdzie się zawsze pisarz star-

nem“, oderwać się od pamiętnej niedawnej przeszłości i nurzącej, monotonnej teraźniejszości. Toteż bramę domu przyozdobiono zielenią i barwami narodowymi. Dziarskie żołnierzyki uprzejmie witają gości ze sfer wojskowych i cywilnych.

Wehodzimy na salę i doznajemy dziwnego wrażenia. Po obu stronach w dwóch rzędach ustawione łózka, jaśniejące czystością bieli. Na wielu leżą ranni chłopcy, przyglądając się z ciekawieniem nadciągającym gościom, którzy zajmują miejsca pośrodku sali. W głębi sali zaimprovizowana estrada, przystrojona obficie w zieleń i kwiaty. Na amaranthem tle portret Piłsudskiego, bohatera narodowego, którego oddział strzelców przed dwoma laty wkroczył na ziemię Królestwa, rozpoczynając polską wojnę z Moskwą. Patrzy łagodnym okiem na „swoich chłopców“, którzy do ostatniego tchu wstrzymywali napór nieprzyjacielskiej fali. Nad estradą, pośród chorągwi narodowych, zwisa sztandar amarantowy z białym orłem i napisem: „Jeszcze Polska nie zginęła“.

Galerję zajęła publiczność, nastrojona poważnie niezwykłym widokiem sali, gdzie właśnie rannym rozdawano paczki z podarunkami.

Uroczystość rozpoczęła krótkim przemówieniem przewodnicząca Ligi, p. Krauzowa, wzpominając rocznicę

szczy, do którego należy się zwrócić, aby to i owo wyjaśnić.

O ile by zupełnie na miejscu niktogo nie było, kto by mógł udzielić rady, zwrócić się należy do Komitetu Radunkowego o pomoc.

Zastój w kasach gminnych jest czynem anti-społecznym i dla tego, aby gminy oczyściły się z tego zarzutu, pełnomocnicy gminni winni kategorycznie żądać od wójtów, aby operacje kasowe wznowiono. Al. Zach.

Walka o Kowel

Kopenhagskie pismo „Nationaltidende“ donosi: Wojska rosyjskie ciągle jeszcze prowadzą ofensywę. Atoli nie zdołały one złamać oporu przeciwnika pod Kowlem. Miasta tego, posiadającego wielkie znaczenie przeciwnik bronni zawzięcie. Również gwałtowne walki toczą się na zachód od Łucka i pod galicyjskim miastem Monasterzyska.

Według wiadomości postronnych straty Rosjan w ostatnich tygodniach muszą być olbrzymie. Wzdłuż linii kolejowych, łączących się z frontem pobudowano pośpiesznie baraki szpitalne, zapełniane rannymi i chorymi, którzy jednak pozostają bez wszelkiej opieki lekarskiej, ponieważ wszędzie na froncie brak lekarzy i personelu pielęgniarskiego. Także tyfus i cholera szerzą się gwałtownie w armji rosyjskiej. Niema już czasu grzebać umarłych, więc trupy wrzuca się prosto do rzek, które unoszą tysiące trupów rosyjskich.

Z głównej kwatery nadszedł surowy rozkaz do dowódców, aby prowadzić ofensywę z natarzeniem wszystkich sił, nie zrażając się krwawymi ofiarami i epidemjami, tak długo, jak długo umożliwi to obecne ugrupowanie wojsk niemieckich i austro-węgierskich. Wszy-

6 sierpnia, zapewniając o stałej opiece dla żołnierza polskiego, któremu składa hołd. Nastąpiła część koncertowa, wykonana beziinteresownie przez artystów teatru p. Czarneckiego. Bez przesady i tanich komplementów przyznać musimy, że koncert wypadł bardzo dobrze. Odnosi się to zarówno do treści programu, który znakomicie dostosowany był do audytorjum oraz chwili bieżącej, jak i do wykonania. Bo też udział w koncercie brały najwybitniejsze siły zespołu p. Czarneckiego.

Rozpoczął koncert p. Piekarski deklamacją fragmentów z „Kordjana“, pełną szlachetnego patosu. P. Miller odśpiewał z życiem „Ostatni mazur“ i „Chłop se jestem“. P. Celińska wypełniła dwa punkty programu, które dały jej sposobność nie tylko okazania zalet swego pięknego głosu i umiejętnego nim władania, ale także świadczyły o artystycznym smaku tej sympatycznej artystki. Bardzo piękny, dłuższy utwór muzyczny p. t. „Babunia śpi“, w którym matrona polska w chwili zadumy wspomina młodość i tany z ułanami polskimi, był bardzo aktualny i wywarł głębokie wrażenie. P. Celińska z mestrzą odśpiewała tę pieśń. Dodać należy, że autorem pieśni jest p. Wołowski, który poza sztuką aktorską zajmuje się także kompozycją. Również druga pieśń p. Celińskiej,

atko wskazuje, że obecna ofensywa rosyjska będzie już ostatnią.

Korespondent „Corriere della Sera“ Larco donosi z Piotrogradu, że w niedzielę krążyły po mieście pogłoski, iż Kowel został poważnie zagrożony i że należy oczekiwać lada dzień jego upadku. Główne dowództwo rosyjskie zaprzecza takim wersjom i wskazuje na szkodliwość podobnych pogłosek.

Z Kijowa donoszą, że od początku ofensywy rosyjskiej przejechało przez dworzec tamtejszy 4300 pociągów szpitalnych z ciężko rannymi żołnierzami rosyjskimi. Większość jednak pociągów z rannymi dyrygowano innymi drogami w głąb kraju. Z tego można wyrobić sobie sąd, jak straszne straty ponieśli Rosjanie.

Centralne Towarzystwo Rolnicze.

Główna nasza instytucja rolnicza Centralne Towarzystwo Rolnicze, otrzymała od władz austriackich pozwolenie na podjęcie swojej pracy na terenie zajęтым przez wojska Austro-Węgierskie.

W tym celu Centralne Towarzystwo Rolnicze otworzyło w Lublinie, ul. Szpitalna Nr. 16, swój oddział. Wszystkie instytucje rolniczo-społeczne, które przed wojną utrzymywały seisły kontrakt z C. T. R. winny zwracać się z różnymi sprawami pod adresem oddziału C. T. R. w Lublinie. Pamiętajmy, że w jedności tkwi siła.

Trzecia kampanja zimowa

„Frankfurter-Ztg.“ pisze: Jest na kartach wojny rzeczą dowiedzioną, że atakujący daremnie o wiele później przychodzi do przekonania, iż już da-

„Mała Zosia“, nastrojona na ton wesoły, zyskała sobie wielki aplauz.

Szczególne uznanie należy się p. Barwińskiej za jej piosenki, znakomicie zaśpiewane. W artystce tej, którą dotąd znaliśmy tylko ze sceny, poznaliśmy na koncercie bardzo dobrą interpretatorkę pieśni, zwłaszcza frywolnych, które podaje ze smakiem i finezją.

P. Józefowicz uderzył w ton bojowy i zaśpiewał „Pieśń wojenną“ i „Dwaj grenadjerzy“, jak zwykle bez zarzutu. Również p-na Leonowicz, ulegając militaryzmowi czasu i stosując się do audytorjum opowiedziała o przygodach ciekawej Kasi w koszarach, a uczyniła to z właściwym sobie kuszącym wdziękiem i filuternością.

Figle i kawały p. Wołowskiego, znanego kabarecisty, pełne smaku i dowcipu, budziły ogólną wesołość.

Koncert zakończyła deklamacja p. Piekarskiego, „Nie wydrzecie“, wygłoszona z wielką siłą.

Czy potrzeba wspominać, że słuchacze nagradzali wykonawców rzesistymi oklaskami, że unosili się na łózkach w momentach poważnych lub serdecznie, po żołniersku zaśmiewali się słuchając elegancjki, „cywilnych“ dowcipów? Artystki mieli wdzięcznych słuchaczy. Artystkom wręczyli legjoniści wiązanki kwiatów.

Po koncercie wystąpił na estradę

lej pójść nie jest w stanie, aniżeli zwycięski jego przeciwnik. Pod względem wojskowym niema podstawy do tego, by przewlekająca się i nadaremna ofensywa nad Sommą przyniosła Anglii i Francji pokój. Przygotować nam zatem należy nasze pełne materialne i duchowe siły na trzeci rok wojny. Gdy nas pokój zaskoczy, przygotowania poczynione, chociaż nadaremne, przyniosą o wiele mniejszą szkodę, aniżeli ją przyniosła złudna nadzieja pokoju, gdybyśmy jej poświęcili nasze wewnętrzne i zewnętrzne siły.

Dzienniki donoszą z Petersburga, że w prasie podano do wiadomości pierwsze zamówienia handlowe rosyjskie na trzecią kampanję zimową. Rząd zajął się rozdziałem dostaw amunicji na czas od października 1916 do kwietnia 1917.

Więści z Rosji.

∞ **Rosja rezygnuje z Królestwa?** Nawiązując do rozporządzenia rosyjskiego min. spraw wewnętrznych, według którego czynownicy z Królestwa mają otrzymać stałe posady wewnątrz Rosji, pisze „Berl. Lokalanzeiger“, że w ten sposób Rosja rezygnuje widocznie z Królestwa, gdyż uchwała o owym rozporządzeniu zapadła na radzie ministrów.

∞ **Wstrzymanie dochodzeń przeciw Suchomlinowi.** Usiłowaniami pani Suchomlinowej — pisze „Pester Lloyd“ — udało się uzyskanie wstrzymania dochodzenia przeciwko pomawianiu o zdradę stanu byłemu ministrowi wojny. Nowy minister sprawiedliwości Makarow znalazł dwu lekarzy prof. Narbota (?) i Sirutinen (?) (zapewne korespondent „Pester Lloyd“ miał na myśli nazwiska Narbutt i Sirotn), którzy wynaleźli poważne zaburzenia psychiczne u stałego zdrowego gene-

dr. Emil Bobrowski, lekarz Komendy grupy Legjonów polskich i dziękował serdecznie wszystkim, którzy się przyczynili do uprzyjemnienia żołnierzom polskim ich pobytu w szpitalu. Wspominając o rocznicy 6 sierpnia, zwrócił się do publiczności z apelem, aby się opiekowała żołnierzem polskim, który, jak świadczą nieustanne pochwały wszystkich wodzów, jest bohaterem, aby miała w życzliwej pamięci tych, co krew przelewają za wypisane na swym sztandarze hasła Wolności i Niepodległości Ojczyzny.

Uroczystość skończona, rozchodzą się goście, serdecznym spojrzeniem lub strzeleckimi „Cześć!“ żegnając tymczasowych gospodarzy domu. Lecz znowu słyhać śpiew. Zatrzymujemy się. Brzmia poważne tony „Roty“, rozlega się „Jeszcze Polska nie zginęła“, z ust tych, co największe do tej pieśni mają prawo. To śpiewa chór kuracjuszy-legjonistów. Słyszemy w szpitalu, u łóżka, pełne humoru żołnierskiego piosenki, które równocześnie może śpiewają ich towarzysze na bojowym froncie. To świadczy o nastroju i duchu żołnierza legjonowego.

Opuszczamy szpital z jakimś nerwowym niepokojem w myślach, rzewnym uczuciem w duszy. A w uszach brzmia nam słowa dra Bobrowskiego: „Pamiętajcie o tych chłopcach, bo to nasi bohaterowie“... d.

rała i skutkiem podkopanego jego zdrowia zażądali wstrzymania dochodzeń oraz wypuszczenia go zwільnienia. W Petersburgu łącząc sukces przyjaciół Suchomlinowa ze wzmocnieniem się stanowiska prawicy skutkiem przebudowy gabinetu.

Według informacji „Nowoje wremia“, był minister wojny, Suchomlinow, ciężko zachorował w więzieniu. Za zezwoleniem władz wojskowych odwiedzi go 3 lekarze, którzy oświadczyli, że choroba generała daje powód do najpoważniejszych obaw. Stan chorego pogorszył się jeszcze komplikacjami wynikłymi na tle wzburzenia umysłu.

∞ **Zawieszenie „Rieczy“.** Jak donosi Dilo — minister spraw wewnętrznych zawiesił wychodzący w Petersburgu organ rosyjskich kadetów Riecz. Jednocześnie zawieszono Sowremienneje Slovo.

Z M I A S T A.

Kalendarzyk. *Dzisiaj:* wtorek 8 sierpień, Cyrylka, Larga i Smaragda M. m. śl.: Olecha św. Wschód słońca godz. 5 m. 18, zachód godz. 8 m. 12, czas letni.

Wspominki historyczne: 1621. Początek pierwszej wojny chocimskiej.

— **„6 sierpnia“.** Pod tytułem odbędzie się dziś dn. 8 sierpnia w sali Ligi Kobiet o godz. 6 wieczorem odczyt dr. Emila Bobrowskiego, kapitana Legjonów polskich, posła do Rady państwa. Ceny biletów od 20 hal. do 1 kor. Odczyt odbędzie się staraniem Ligi Kobiet.

— **Z Komisji Szkolnej.** Na sobotniem posiedzeniu Komisji Szkolnej pomiędzy innymi: 1) omówiono i ustalono porządek dzienny walnego zebrania Komisji, które się odbędzie łącznie z delegatami prowincji dnia 8 b. m.; 2) postanowiono ogłosić drukiem roczne sprawozdanie Komisji Szkolnej; 3) zgłaszającym się do pracy podczas wakacji studentom Uniwersytetu Warszawskiego, radomiakom, powierzono współpracę w organizowaniu wystawy szkolnej; 4) na kosztą projektowanego zjazdu nauczycieli szkół elementarnych ziemi Radomskiej, uchwalono wydatkować rubli 100; 5) uwzględniając ciężkie materialne położenie nauczycielstwa szkół miejskich postanowiono a) wystąpić do c. i k. Komendy o wypłacanie pensji nauczycielom obliczanych według dawnych etatów, podług nowego kursu korony; b) prosić Magistrat o wyasygnowanie nauczycielstwu dodatków drożyznianych.

— **Popiersie Sienkiewicza.** Komitet Obchodu Sienkiewiczowskiego uprasza o wypożyczenie popiersia lub dużego portretu Sienkiewicza. Łaskawe zgłoszenia skierować należy do Komisji Szkolnej, Długa 4 g. 4—6 pop.

— **Zjazd ziemian.** Przez niedzielę, poniedziałek i dzień dzisiejszy toczą się w mieście naszym obrady różnych instytucji: Rady Tow. Rolniczego, Ziemskiego Komitetu Obywatelskiego, Komisji Szkolnej, T-wa Ogrodniczego. Z tego powodu w mieście odczuć się daje znaczne zwiększenie ruchu przyjezdnych.

— **Więści od uchodźców:** Wacław Niewiadomski ze wsi Sobótki, powiatu opatowskiego, gub. Radomskiej, donosi rodzicom i krewnym, że jest zdrow, znajduje się w Moskwie i prosi o wiadomość o ich losie tą samą drogą.

Wincenty Rafalski w gub. Mińskiej,

st. i depot Łuniniec, kolei poleskiej zawiadamia żonę Lucyne, rodziców, siostry i braci w gub. Radomskiej, w m. Końskie, że jest zdrow i pisał niejednokrotnie bez odpowiedzi. Prosi o wiadomość.

— **Brak drobnych.** Od pewnego czasu daje się znów odczuć spekulacja na pieniądzach drobnych. Najsamprzerwieżnikły powoli z obiegu drobne pieniądze rosyjskie—obecnie brak się też daje odczuwać pieniędzy austriackich. Brak drobnych w tej chwili wobec robót polnych w pełnym biegu jest tem dotkliwszy, gdyż utrudnia wypłaty robotnikom rolnym.

— **Pieniądze fałszywe.** Od pewnego czasu ukazywały się w handlu różnego rodzaju ozdoby, do których użyte są odlewy drobnych monet rosyjskich. Już znaleźli się sprytni fałszerze, którzy owe „fascimille“ monet, jako dobre, puszczały w obieg. Czy odpowiednie władze nie mogą zakazać handlu imitacjami monet?

— **Podróże z austriackiego do niemieckiego obszaru okupowanego w Polsce.** W celach podróży z austriackiego do niemieckiego obszaru okupowanego wymagany jest paszport oraz specjalne poświadczenie (Ausweis) wydane przez Centralę paszportową w Warszawie. Celem uzyskania tego poświadczenia przesłać należy paszport wraz z podaniem celu i czasu trwania podróży do zastępcy austr.-węg. Naczelnej Komendy armji, przydzielonego do Jenerał-Gubernatorstwa w Warszawie.

— **Podróże z niemieckiego do austro-węgierskiego obszaru okupowanego w Polsce.** W celach podróży z niemieckiego do austro-węgierskiego obszaru okupowanego w Polsce wymagany jest paszport i wiza paszportowa, wydana przez Naczelną Komendę armji, względnie przez jeden z Urzędów wizowania paszportów w Szczakowej, Krakowie i Rozwadowie, przez Zastępcę Naczelnej Komendy armji przy Jenerał-Gubernatorstwie w Warszawie lub przez c. i k. Ministerstwo wojny w Wiedniu.

W celu uzyskania wizen należy przesłać paszport do jednego z wymienionych urzędów, wraz z podaniem celu, powodu i czasu trwania podróży.

— **Wyjazd teatru.** Dowiadujemy się, że sympatyczne towarzystwo, które obecnie, gości w naszym mieście za parę dni kończy swój pobyt, poczem wyjeżdża do Piotrkowa. Szkoda, że tak wcześnie, gdyż przez ten niezbyt długi przeciąg czasu, który gościł u nas, dyrektor Czarnecki nie może się uskarżać na brak powodzenia i sympatji, jaką okazują towarzystwu Radomianie.

— **Sprawozdania szkolne dla Polskiego Archiwum wojennego.** Zarząd polskiego Archiwum wojennego zwraca się z uprzejmą prośbą do dyrekcji wszystkich szkół i zakładów naukowych w kraju o łaskawe nadesłanie do zbiorów P. A. W. sprawozdań za rok szkolny 1915/16, o ile obecnie zostały wydane. Posiadanie powyższych sprawozdań przyczyni się waleśnie do pomnożenia materiałów, dotyczących historii szkolnictwa polskiego w czasie wojny, a przechowywanych w polskim Archiwum wojennym, które dąży do tego, aby późniejszym dziejopisom dostarczyć dokumentów w zakresie jak najbardziej wyczerpującym. Adres:

Polskie Archiwum wojenne, ul. Leliewela 5.

Benefis. Donoszą nam: W środę d. 9 b. m. daną będzie operetka „Dzwony Kornewilskie“ na benefis sumiennego i uzdolnionego artysty Antoniego Millera, która urozmaicona będzie nowymi tańcami. Przypuszczać należy, że tak benefisant, jak i melodyjna operetka przyczynią się do zapełnienia widowni melomanami teatralnymi po brzegi.

— **Z teatru donoszą nam:** Dziś „Taniec czynowników“. Jest to znakomita satyra na stosunki rosyjskie, pełno charakterystycznych postaci i komicznych sytuacji, grana od lat z wielkim powodzeniem na scenach polskich w Galicji i zagranicą. W Warszawie sztuka ta cieszyła się wielkim powodzeniem, niewątpliwie i w Radomiu wzbudzi zainteresowanie publiczności. W środę „Dzwony Kornewilskie“ operetka w 3 aktach—benefis Antoniego Millera. W czwartek „Lalka“.

— **Wykaz chorób zakaźnych według Wydziału zdrowia publicznego za dz. 5-VIII Tyfus plamisty:** Wałowa 15, St. Krakowska 16, Kozienicka 42—3 przyp.

Z KRAJU.

> **Odstąpienie Tarczy Legionów w Piotrkowie.** Donoszą z Piotrkowa. Ku upamiętnieniu rocznicy wkroczenia strzelców od Królestwa, szersze koła naszego miasta postanowiły urządzać uroczyste nabożeństwo, które o g. 11 rano odprawił w kościele PP. Dominikanek ks. M. Janowski. O g. 12 odbyło się odstąpienie w ogrodzie po Bernardyńskim Tarczy Legionów. Przy odstąpieniu orkiestra Straży Ogniowej odegrała utwory patriotyczne, chór Legionów odśpiewał także pieśni, poczem po przemówieniu p. K. Rudnickiego odstąpiono tarczę. Tarcza pomieszczona jest tymczasowo w prowizorycznym kiosku, a po zbudowaniu, w ciągu przyszłego tygodnia, trwałego kiosku w ogrodzie po Bernardyńskim będzie także umieszczoną na czas miesięcy letnich. Cena gwoździa srebrnego wynosi minimalnie 5 koron, złotego 40 kor., żelaznego zaś koronę, a dla młodzieży szkolnej 50 groszy.

> **Hindenbarg we Lwowie.** W ub. piątek bawił we Lwowie marszałek polny Hinderburg witany na dworcu przez generałów austriackich i komendę miasta. W południe podejmowano Hindenburga śniadaniem, w sali sejmowej, w którym wzięły udział sfery wojskowe i cywilne. Wnieziono toasty na cześć monarchów sprzymierzonych państw. O godz. 1 w południe Hindenburg opuścił Lwów.

TELEGRAMY

Rosja i Anglja w Persji.

Berlin. (BK) „Frankf Ztg“ donosi, że między Rosją i Anglją wyłoniły się istotne różnice zdań w sprawie Persji. Wkrótce, po kapitulacji gen. Townshen-

da Anglja dała poznać Petersburgowi, że życzy sobie wycofania wojsk rosyjskich ze sfery wpływów angielskich w połud. Persji. Anglja była niezadowolona, iż Rosja odmówiła odsieczy wojskom angielskim. Nie jest rzeczą przypadku, iż poselstwo angielskie od kilku tygodni poraz pierwszy przesiadło się na lato do Ispahanu.

Dwulecie wojny w Anglii

Londyn. (BK) B. Reutera donosi: Z okazji drugiej rocznicy wojny odbyło się Quaesnacht wielkie zgromadzenie pod przewodnictwem lorda Derby. Asquith wniósł następującą rezolucję: W drugą rocznicę wypowiedzenia tej sprawiedliwej wojny zgromadzenie obywateli Londynu daje wyraz niezmiennemu postanowieniu prowadzenia wojny o ideały wolności i sprawiedliwości, które stanowią wspólną świętą sprawę sprzymierzonych, aż do zwyciężkiego końca.

Porażki Rosjan w Azji.

Konstantynopol. (B. K.) Z głównej kwatery: Na froncie rosyjskim w Persji odparty został atak nieprzyjacielski na nasze pozycje na północ od Baku z ciężkimi stratami dla nieprzyjaciela, który skutkiem naszego kontrataku cofnąć się musiał ku północy.

Na froncie kaukaskim mimo zaciętego oporu nieprzyjaciela zajęliśmy górę Nabal w odcinku Bitlis, gdzie atak nasz postępuje. W odcinku Musz atak nasz na górę Kozma zakończył się ucieczką nieprzyjaciela. Część naszych wojsk wkroczyła do miejscowości Kirsilagacz. W walce tej wzięliśmy 200 jeńców, zdobyliśmy 7 dział i 6 karabinów maszynowych.

Jak wyjechała „Deutschland“?

„Corriere“ donosi z Londynu o szczegółach wyjazdu „Deutschland“ z Ameryki: Łódź podwodna krążyła wieczór koło przylądka Virginia i skorzystała z ciemności, aby z wielką szybkością przepłynąć granicę wód neutralnych. Eskortowana była przez amerykański krążownik i 2 łodzie torpedowe, oprócz tego przez małe parowce pełne wycieczkowców. W oddaleniu 3 mil od lądu „Deutschland“ zatrzymała się a załoga odśpiewała pieśni patriotyczne. Później rozlegały się wzajemne okrzyki. Łódź zanurzyła się i zniknęła z horyzontu.

Przed wyjazdem z Baltimore oświadczył kap. König, że w ciągu tego miesiąca zajdzie do Bremy i że pojedzie przez kanał Oświadczam — powiedział — że tak samo powrócimy, jakéśmy wyjechali. Nie możemy mieć żadnych trudności, jeżeli Anglii nie naruszą neutralności „Deutschland“ zabrała oprócz kauczuku i niklu 3000 flaszek piwa dla załogi.

Zarząd Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego w Studziannie

pow. Opoczyńskiego ogłasza, że jesienią 1914 r. zaginęły 2 akcje Banku Towarzystw Współdzielczych w Warszawie za N^oN^o 403 i 404, na rb. 250 każda, uprasza się pp. bankierów o nienabywanie powyższych akcji.

273—1